14

וארא Vaera

Exodus 6:2-9:35

וידבר אלהים אל־משה ויאמר אליו אני יהוה:

2 God spoke to Moses and said to him, "I am הוהי.

אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעָקֹב בְּאָל שַׂדֵּי וּשְׂמֵי יְהֹוָה לְא נוֹדְעָתִי לָהֶם: וָאֵלָא אֵל־אַברָהָם 3 I appeared to Abraham, Isaac, and Jacob as El Shaddai, but I did not make Myself known to them by My name הוהי.

אָתֶּם לָתֶת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְנֶעָן אֶת אֶרֶץ מְגַרֵיהֶם אֲשֶׂר־גָּרוּ בְה: וְגַּם הַקמִתִי אֵת־בַּרִיתִי

4 I also established My covenant with them, to give them the land of Canaan, the land in which they lived as sojourners.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרָיִם מַעְֲבִדִּים אֹתֶם וָאֶזְכָּר אֶת־בְּרִיתִי: וְגָם ו אֲנֵי שִׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקת 5 I have now heard the moaning of the Israelites because the Egyptians are holding them in bondage, and I have remembered My covenant.

אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתָּי אֶתְכֶם בַּזְרָוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָּטִים גְּדֹלִים: אַנֵּי יְהֹנָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלָת מִצְרַיִם וְהִצֵּלְתְּי לָבֵן אֵמֹר לִבְנִי־יִשׁרָאַל 6 Say, therefore, to the Israelite people: I am הוהי. I will free you from the labors of the Egyptians and deliver you from their bondage. I will redeem you with an outstretched arm and through extraordinary chastisements.

ַכִּי אֲנִי יְהוָהֹ אֱלְהֵילֶם הַמוֹצֵיא אֶתְלֶם מִתְחַת סִבְלְוֹת מִצְרָיִם: וּלָקחִתִּי אַתְכֶם לִי לִלֶם וִהיַיתי לָכֶם לֵאלֹהִים וִידִעתֵם

7 And I will take you to be My people, and I will be your God. And you shall know that I, הוהי, am your God who freed you from the labors of the Egyptians.

לְאַבְרָהָם לִיצִּחְק וְלִיַעָקֹב וְנָתַתִּי אֹתָה לָכֶם מוֹרָשָׁה אַנִי יְהוְה: וְהַבַּאתִי אֶתְכֶם אֵל־הָאָרֵץ אֲשֶׂר נִשְׂאתִי אֵת־יָדִי לְתָת אֹתָה

8 I will bring you into the land which I swore*swore Lit. "raised My hand." to give to Abraham, Isaac, and Jacob, and I will give it to you for a possession, I הוהי."

ישׂרָאֵל וְלָּא שִּׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׂה מִקְצֵר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קשְה: וַיְדַבָּר משָׁה כָן אֶל־בְנֵי 9 But when Moses told this to the Israelites, they would not listen to Moses, their spirits crushed by cruel bondage.

10 נידבר יהנה אל־משה לאמר:

10 הוהי spoke to Moses, saying,

11 בַּא דַבַּר אֶל־פַרְעָה מֶלֶךְ מִצְרְיִם וְישַׁלָּח אֶת־בְּנֵי־יִשׂרָאֶל מֵאַרְצְוֹ:

11 "Go and tell Pharaoh king of Egypt to let the Israelites depart from his land."

לְא־שַּׂמְעַוּ אֵלֵי וְאֵיךְ יִשְׁמִעֲנִי פַּרְעָּה וַאֲנָי עֲרָל שִׁפָּתְיִם: וַיְדַבַּר משֶׁה לִפְנָי יְהוָה לֵאמִר הָן בְנֵי־יִשׂרָאֵל 12 But Moses appealed to הוהי, saying, "The Israelites would not listen to me; how then should Pharaoh heed me, me—who gets tongue-tied!"*who gets tongue-tied Lit. "uncircumcised of lips," which is not a claim to a permanent condition, contra NJPS "a man of impeded speech." Cf. Lev. 19.23; Jer. 6.10.

מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְהוֹצָיא אֶת־בְּנִי־יִשְׂרָאֻל מֵאֶרֶץ מִצְרִיִם: יְהוֹה אֶל־משָה וְאֶל־אַהֲרֹן וִיְצַנֵּם אֶל־בְנָי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פַּרְעָה וַיִּדַבַּר

13 So הוהי spoke to both Moses and Aaron in regard to the Israelites and Pharaoh king of Egypt, instructing them to deliver the Israelites from the land of Egypt.

בְּכְּר יִשְׂרָאֵל חֲנָוֹךְ וּפַלּוּאُ חָצְרָן וְכִרְמִׁי אֶלֶּה מִשְׂפְּחָתׁ רְאוּבֵן: אֶלֶה רָאשַי בִית־אֶבֹתֶם בְּנֵי רְאוּבֵן	14	The following are the heads of their respective clans. The sons of Reuben, Israel's first-born: Enoch*Enoch Or "Hanoch"; cf. note at Gen. 46.9. and Pallu, Hezron and Carmi; those are the families of Reuben.
וְאֹהַדֹּ וְיָכֵין וְצֹחַר וְשָׂאָוּל בֶּן־הְכְּנַעֲנֵית אָלֶה מִשִּׂפְּחְת שִׁמְעוֹן: וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וִיָּמִין	15	The sons of Simeon: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar, and Saul*Saul Or "Shaul"; cf. note at Gen. 46.10. the son of a Canaanite woman; those are the families of Simeon.
בֵּרְשֿוֹן וּקהָת וּמְרָרֵי וּשְׂנֵי חַיָּי לֵוִּי שָׂבַע וּשְׂלֹשִׁים וּמְאָת שׁנָה: וָאֵלֶּה שִׁמְוֹת בִּנְי־לַוִיּ לְתַּלְדֹתִם	16	These are the names of Levi's sons by their lineage: Gershon, Kohath, and Merari; and the span of Levi's life was 137 years.
בְנָי גַרְשָׂוֹן לִבְנָי וְשִׂמְעִי לְמִשִּׂפְּחֹתָם:	17	The sons of Gershon: Libni and Shimei, by their families.
וְתֶבְרָוֹן וְעָזִיאֵל וּשְׂנֵי חַיֵּי קּהָת שַׁלְשׁ וּשִׂלשִׁים וּמִאָת שַׁנָה: וּבְנֵי קּהָת עַמְרָם וִיִּצְהָר	18	The sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel; and the span of Kohath's life was 133 years.
וּבְנֶי מְרָרָי מַחְלָי וּמוּשֻׂי אֶלֶּה מִשְׂפְּחָת הַלַּוָי לְתֹלְדֹתָם:	19	The sons of Merari: Mahli and Mushi. These are the families of the Levites by their lineage.
וְאֶת־מֹשֵׁה וּשְׂנֵי חַיֵּי עַמְרָם שָׁבַע וּשְׂלֹשֶׁים וּמְאָת שׁנָה: וַיִּלָּח עַמְרָם אֶת־יוֹכָבֶד דְּרָתוֹ לָוֹ לְאִשָּה וַתַּלֶּד לוֹ אֶת־אַהַרְן	20	Amram took into his [household] as wife his father's sister Jochebed, and she bore him Aaron and Moses; and the span of Amram's life was 137 years.
ובְנֶי יצְהֶר קרַח וָנֶפֶג וְזִכְרְי:	21	The sons of Izhar: Korah, Nepheg, and Zichri.
וּבְנֵי עַזִּיאֵל מִישַׂאֶל וְאֶלְצָפָן וְסִתְרִי:	22	The sons of Uzziel: Mishael, Elzaphan, and Sithri.
לְאִשֶׂה וַתַּלֶּד לוֹ אֶת־נָדָבֹ וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתִמְר: וִיִּלְּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישָּׁבַע בַּת־עִמִינָדָב אֲחָוֹת נַחְשׂוֹן לְוֹ	23	Aaron took into his [household] as wife Elisheba, daughter of Amminadab and sister of Nahshon, and she bore him Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
וּבְנֶי לְּרַח אַסְיר וְאֶלְקנָה וַאֲבִיאַסֶף אֻלֶּה מִשִּׂפְּחְת הַקּרְחְי:	24	The sons of Korah: Assir, Elkanah, and Abiasaph. Those are the families of the Korahites.
וַתְּלֶּד לְוֹ אֶת־פִּינְחֶס אַּלֶּה רָאשֶׁי אֲבְוֹת הַלְּוִיָם לְמִשְׂפְחֹתָם: וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקח־לוֹ מִבְּנָוֹת פִּוּטִיאֵל לְוֹ לְאִשָּׁה	25	And Aaron's son Eleazar took into his [household] as wife one of Putiel's daughters, and she bore him Phinehas. Those are the heads of the ancestral houses of the Levites by their families.
יְהֹנָהֹ לָהֶּם הוֹצִּיאוּ אֶת־בְּנָי יִשְׂרָאֶל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־צִּבְאֹתָם: הְוּא אַהֲרָן וּמֹשֵּׂה אֲשֶּׁר אָמָר	26	It is the same Aaron and Moses to whom הוהי said, "Bring forth the Israelites from the land of Egypt, troop by troop."
לְהוֹצְיא אֶת־בְּנֵי־יִשֹׂרָאֶל מִמִצְרְיִם הְוּא מֹשֶׂה וְאַהֲרְן: הֵם הְמִדַבְּרִים אֶל־פַּרְעָה מֶלֶךְ־מִצְלַיִם	27	It was they who spoke to Pharaoh king of Egypt to free the Israelites from the Egyptians; these are the same Moses and Aaron.
וִיְהֹי בְּיוֹם דִּבָּר יְהֹוָה אֶלֹ־מֹשֶׂה בְּאָרֶץ מִצְרָיִם:	28	For when הוהי spoke to Moses in the land of Egypt

- : אוֹני דבר אַלִיך: said to Moses, "I am הוהי speak to הוהי said to Moses, "I am הוהי אול פרעה מַלֶּךְ מִצְרִים אֶת כָּל־אֲשֶׂר אֲנִי דּבָר אֵלִיךָ: וידבר יהוה אל־משה לאמר אני
 - Pharaoh king of Egypt all that I will tell you,"
- saying, "See, I get הוהי משה לפני יהוָה הַן אַניּ עַרָל שפּתִים ואַיך ישמע אַלִי פַּרְעָה: 30 Moses appealed to וַיִּאמר
 - tongue-tied;*tongue-tied See note at v. 12. how then should Pharaoh heed me!"

- ּרָאָה נְתַתְּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעָה וְאַהֲרָן אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ: ויאמר יהוה אל־משה
- replied to Moses, "See, I place you in the role of God to Pharaoh, with your brother Aaron as your prophet.*prophet Cf. 4.16.
- וּאַהַרן אָחֹיךָ יִדַבֶּר אֵל־פַּרִעֹה וִשֹלָח אַת־בַּנֵי־יִשֹׁרָאֵל מֵאַרְצוּ: אַתַה תדַבַּר אַת כַל־אַשַר אַצוַדְ
- You shall repeat all that I command you, and your brother Aaron shall speak to Pharaoh to let the Israelites depart from his land.
- אֶת־לֶב פַּרְעָה וְהַרְבֵּיתִי אֶת־אֹתתִי וְאֶת־מוֹפִתִי בִאֶרֵץ מִצְרִיִם: ואַני אַקשוֹה
- But I will harden Pharaoh's heart, that I may multiply My signs and marvels in the land of Egypt.
- אַת־עַמִי בנֵי־יִשֹׁרָאֵל מַאֶרֵץ מִצְרַיִם בַשוֹפָּטִים גִּדֹלִים: אַלַכֵם פַּרִעָה וִנָתַתְי אַת־יָדִי בִּמְצַרָיִם וְהוֹצֵאתִי אַת־צַבִאתִי ולא־ישמע
- When Pharaoh does not heed you, I will lay My hand upon Egypt and deliver My ranks, My people the Israelites, from the land of Egypt with extraordinary chastisements.
- בנטתי את־יַדי על־מצרים והוצאתי את־בני־ישראל מתוכם: ויָדעו מצרים כי־אַנִי יהוָה
- And the Egyptians shall know that I am הוהי, when I stretch out My hand over Egypt and bring out the Israelites from their midst."
- וַיָּעָשׁ משָה וִאָהַרְן כַּאֲשֵׂר צוָה יְהוָה אתם כַּן עְשוּ:
- This Moses and Aaron did; as הוהי commanded them, so they did.
- שנה ואָהַרן בַן־שַלש ושמנים שנה בַּדַבַּרָם אֵל־פַּרעה: ומשה בן־שמנים
- Moses was eighty years old and Aaron eighty-three, when they made their demand on Pharaoh.
 - ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר:
- said to Moses and Aaron, 8
- וּאָמַרִתְּ אֵל־אַהַרֹן קח אָת־מַטַךָ וִהַשַּלֶּךְ לִפְּנֵי־פַּרִעה יִהֵי לִתְנִין: כּי ידַבַּר אַלֶכָם פַּרעה לָאמר תנו לַכָם מופַת
- "When Pharaoh speaks to you and says, 'Produce your marvel,' you shall say to Aaron, 'Take your rod and cast it down before Pharaoh.' It shall turn into a serpent."
- ַנִישלֶךְ אַהַרֹן אַת־מַטַהוּ לִפְנֶי פַרְעָה וִלִפְנֵי עַבְדָיו וַיִּהְי לִתְנִין: וַיַבא משה ואָהַרן אַל־פַרעה וַיַעשוּ כן כאַשר צוָה יהוָה
- So Moses and Aaron came before Pharaoh and did just as הוהי had commanded: Aaron cast down his rod in the presence of Pharaoh and his courtiers, and it turned into a serpent.
- וּלָמַכַשִּׁפִּים וַיַּצֵשׁוּ גַם־הֵם חַרִטַמֵי מִצְרַיִם בִּלַהַטֵיהֵם כַּן: ויקרא גם־פרעה לחכמים
- Then Pharaoh, for his part, summoned the sages and the sorcerers; and the Egyptian magician-priests, in turn, did the same with their spells:
- אָישׁ מַטָּהוּ וַיִּהִיוּ לִתְנִינָם וַיִּבַלָע מַטָה־אָהַרן אַת־מַטֹתְם: וַיַשׁלִיכוֹ
- each cast down his rod, and they turned into serpents. But Aaron's rod swallowed their rods.

- :13 Yet Pharaoh's heart stiffened and he did not אֵלֶהְם כַּאֲשֶׂר הַבְּר יְהוֹה: 13 had said.
- :וְיָאמֶר יְהוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה כָּבֶד לָב פַּרְעֻה מֵאָן לְשַלְּח הִעְם said to Moses, "Pharaoh is stubborn; he refuses to let the people go.
- 15 Go to Pharaoh in the morning, as he is coming לְּרָאִתְוֹ עַלִּ־שְׁפָּתְ הַיְאֶר וְהַמַּטָה אֲשֶׂר־נֶהְפְּךְ לְנָחְשׁ תִּקְח בְּיִדְךָ:
 על־פִּרְעוֹה בַּבֹּקר הְנֵהֹ יצָא הַמַּיְמָה וְנִצְּבְתְ
 מt the edge of the Nile, taking with you the rod that turned into a snake.
- באלר שַלַּח אֶת־עַמִּי וְיִעְבְדֻנִי בַּמִדְבֶּר וְהְנָּה לֹא־שַׂמְעְתִּ עִד־כְּה: And say to him, הוהי , the God of the Hebrews, sent me to you to say, "Let My people go that they may worship Me in the wilderness." But you have paid no heed until now.
 - דונה פּלְהָילִי עַל־הַמְיָם אֲשֶׂר בִּיְאָר וְנֶהֶפְּכְּוּ לְּדְם: "By this you shall know that I am מַבֶּה וְ בַּמַטָּה אֲשֶׂר־בְּיָדִי עַל־הַמְיָם אֲשֶׂר בִּיְאָר וְנֶהֶפְּכְוּ לְדְם: "See, I shall strike the water in the Nile with the rod that is in my hand, and it will be turned into blood;
 - 18 and the fish in the Nile will die. The Nile will stink so that the Egyptians will find it impossible to drink the water of the Nile."
- 19 And הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Take your rod and hold out your arm over the waters of Egypt—its rivers, its canals, its ponds, all its bodies of water—that they may turn to blood; there shall be blood throughout the land of Egypt, even in vessels of wood and stone."
- 20 Moses and Aaron did just as הוהי הוהי commanded: he בְּאֲשֶׁר בִּיְאֹר לְּדְם: בַּמֲשֶׂר וַיְהְפְּכְוּ כָּל־הַמְיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר לְּדְם: Moses and Aaron did just as הוהי commanded: he בּאֲשֶׁר בִּיְאֹר לְדְם: בַּמֲשֶׂר וַיְרָם בְּמֵשֶׁה וַיְךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר he lifted up the rod and struck the water in the Nile in the sight of Pharaoh and his courtiers, and all the water in the Nile was turned into blood
 - and the fish in the Nile died. The Nile stank so מְצְרָיִם מְןְהַיְאֶרְ וַיְהְיִּ הַבְּסְ בְּכָל־אָרֶץ מִצְרְיִם and the fish in the Nile died. The Nile stank so that the Egyptians could not drink water from the Nile; and there was blood throughout the land of Egypt.
- 22 But when the Egyptian magician-priests did the בְּלָטֵיהְם וַיֶּחֲזֶק לַב־פַּרְעֹהֹ וְלֹא־שַׁמַע אֲלֵהֶּם כַּאֲשֶׂר הַּבְּר יְהוֹה:
 בּלְטֵיהְם וַיֶּחֲזֶק לַב־פַּרְעֹהֹ וְלֹא־שַׁמַע אֲלֵהֶּם כַּאֲשֶׂר הַּבְּר יְהוֹה:
 בּלְטֵיהְם וַיֶּחֲזֶק לַב־פַּרְעֹהׁ וְלֹא־שַׁמַע אֲלֵהֶּם כַּאֲשֶׂר הִּבְּר יְהוֹה:
 בּלְטֵיהְם וַיֶּחֲזֶק לַב־פַּרְעֹהׁ וְלֹא־שַׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׂר הִּבְּר יְהוֹה:
 בּלְטֵיהְם וַיֶּחֲזֶק לַב־פַּרְעֹהׁ וְלֹא־שַׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׂר הִּבְּר יְהוֹה:
 בלְטֵיהְם וֹיִקְשׁוֹי־לָן חַרְטָמֶי מִצְּרְיִם had spoken.
 - :בּם־לָּוְאת לְבֵּוֹ נַּם־לָּוְאת אֶל־בֵּיתֵוֹ וְלֹא־שָּׁת לְבֵּוֹ נַּם־לָּוְאת: 23 Pharaoh turned and went into his palace, paying no regard even to this.
- 24 And all the Egyptians had to dig round about the מְמִימִי הַיְאְר מִיִם לִשְׁתְוֹת כֵּי לְא יָכְלוֹּ לִשְׁתֹּת מִמֵימִי הַיְאְר:
 וַיַּחְפְּרְוּ כָל־מִצְרְיִם
 Nile for drinking water, because they could not drink the water of the Nile.
 - בוֹנְמַלֶּא שֹבְעָת יָמֵים אַחֲרָי הַכּוֹת־יְהוֹה אֶת־הַיְאְרְ: When seven days had passed after הוהי struck the Nile,

- 26 אַל־פַּרעָה וִאָמַרתָ אֵלִיו כָה אָמַר יִהוֹה שַלָּח אַת־עִמִי ויַעַבְדְנִי: ויאמר יהוה אל־משה בא
 - *This verse constitutes 8.1 in some editions. הוהי said to Moses, "Go to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוהי: Let My people go that they may worship Me.
 - ואם־מאַן
 - 27 If you refuse to let them go, then I will plague your whole country with frogs.
 - 28 וְעַל־מִטָּתְּךָ וּבְבָית עֲבָדֶּיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ וּבְמִשְאֲרוֹתְיךָ: ושַרָץ הַיִאר צפַרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך
 - The Nile shall swarm with frogs, and they shall come up and enter your palace, your bedchamber and your bed, the houses of your courtiers and your people, and your ovens and your kneading bowls.
 - ובכה ובעמך ובכל־עבדיך יעלו הצפרדעים:
- The frogs shall come up on you and on your people and on all your courtiers."

8

- וִעַל־הָאַנַמַים וִהָעַל אַת־הַצַּפַּרִדִּעִים עַל־אָרֵץ מִצַרַיִם: אֱמַר אֱל־אַהֲרֹן נְטָה אֶת־יָדְרָ בְּמַטֶּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל־הַיְאֹרִים וַיִאמֵר יהוָהֿ אַל־משֵהֹ
- And הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Hold out your arm with the rod over the rivers, the canals, and the ponds, and bring up the frogs on the land of Egypt."
- אַת־יַדוֹ על מִימֵי מַצָּרַיָם וַתַּעל הַצַּפַּרְדֵּע וַתְּכַס אַת־אַרֵץ מַצַרַיִם: וַיַט אַהַרוֹּ
- Aaron held out his arm over the waters of Egypt, and the frogs came up and covered the land of Egypt.
- הַחַרִטַמִים בַּלָטֵיהָם וַיַּעַלְוּ אֵת־הַצַּפַּרִדִּעִים עַל־אֶרֵץ מִצְרַיִם: וַיַעשו־כֵן
- But the magician-priests did the same with their spells, and brought frogs upon the land of Egypt.
- הָצַפַּרָהַעִּים מִמַנִּי וּמֵעָמַי וַאֲשַלְּחָה אֵת־הָעָם וִיזִבְּחוּ לַיהוָה: וַיָּקרָא פַרעה למשה וּלאָהָרוֹ וַיֹּאמֵר הַעתירוּ אַל־יִהוֹה וַיְסֵר
- Then Pharaoh summoned Moses and Aaron and said, "Plead with הוהי to remove the frogs from me and my people, and I will let the people go to sacrifice to הוהי."
- וּלְעַמְךָ לְהַכְרִית הָצְפַרְדְעִים מִמְךָ וּמִבָּתְיִדָ רָק בַּיְאָר תִּשְאָרְנָה: וַיֹּאמֵר מֹשֶׁה לִפַרִעה הְתִפָּאֶר עְלֵיֹּ לִמְתִי וֹ אַעְתִיר לְךָ וַלַעַבְדֵּיךָ
- And Moses said to Pharaoh, "You may have this triumph over me: for what time shall I plead in behalf of you and your courtiers and your people, that the frogs be cut off from you and your houses, to remain only in the Nile?"
- וַיִאמֵר לִמַחָר וַיֹּאמֵר כִדבַרךָ לִמַען תַדַע כִי־אֵין כִיהוָה אֱלֹהֵינוּ:
- "For tomorrow," he replied. And [Moses] said, "As you say—that you may know that there is none like our God;
- הַצפַרדעים ממַך ומבַתִּיך ומַעבַדִיך ומַעמַך רָק בַיִאר תּשַאַרנָה: וסָרו
 - the frogs shall retreat from you and your courtiers and your people; they shall remain only in the Nile."
 - וַיִצעק משֵה אַל־יִהוָה על־דְבָר הַצְפַרְדְעִים אֲשֶר־שָׁם לְפַרְעָה: וַיִצֶא מעָה וִאַהַרן מֵעָם פַּרעָה
- Then Moses and Aaron left Pharaoh's presence, and Moses cried out to הוהי in the matter of the frogs which had been inflicted upon Pharaoh.
- משה וַיָּמָתוֹ הַצַּפַרדעים מן־הַבַּתִים מן־הַחַצֵּרת ומן־הַשְּׁדְת: וַיַעשׁ יהוַה כדבַר
- And הוהי did as Moses asked; the frogs died out in the houses, the courtyards, and the fields.

- :יִצְבְּרְוּ אֹתְם חֲמָרֶם חֲמָרֶם חַמָּרֶם וַתִּבְאָשׁ הָאָרֶץ 10 And they piled them up in heaps, till the land stank.
- וּהַכְבֵּדֹ אֶת־לִבּוֹ וְלְּא שָׂמֶע אֲלֵהְם כַאֲשֶּׂר הִּבְּר יְהֹוָה:

 But when Pharaoh saw that there was relief, he

 נְיְרָא פַּרְעָה כִי הְיְתָהׁ הְרְוָחָה

 became stubborn and would not heed them, as nhad spoken.
- בוב: אַרְיִם: said to Moses, "Say to Aaron: Hold out הוהי said to Moses, "Say to Aaron: Hold out יְהִיהָה אֶל־מֹשֶה אֱמֹר אֶל־אָהֶרן נְטָה your rod and strike the dust of the earth, and it shall turn to lice throughout the land of Egypt."
- דה וּבַּהְמֵקה: בְּאָדֶם וּבַּהְמֵקה: לְּא יָכֵלוּ וַתְּהִיּ הַכַּנְּם בָּאָדֶם וּבַבְּהַמְה: The magician-priests did the like with their spells to produce lice, but they could not. The vermin remained upon human and beast;
- and the magician-priests said to Pharaoh, "This בְּבְר יְהוֹהָה מְאֶבְּכְע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׂר הִּבְּר יְהוֹה: is the finger of God!" But Pharaoh's heart stiffened and he would not heed them, as הוהי had spoken.
- אמרי יוֹצָא הַמְיְמָה וְאָמַרְתְּ אֵלִיו כְּה אָמֶר יְהוֹּה שַלְּח עַמִי וְיְעַבְּדְנִי: said to Moses, "Early in the morning serior of the water, and say to him, 'Thus says הוה' Let My people go that they may worship Me.
- 17 For if you do not let My people go, I will let loose אֶת־הָטְלֹּיִה בְּתְיֹ מִצְּרַיִּם אֶתְּ־הָעִמְךְ וּבְבָתְיִךְ אֶת־הָעֶלְב וּבְעַבְדִיךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב אֶת־הָעֶתְב אֶת־הָעֶתְב אַת־הָעֶתְב אַת־הָעֶתְב אַת־הָעֶתְב וּבְעַבְדִיךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְּיח בְּן וּבַעֲבִדִיךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְּיח בְּן וּבַעֲבִדִיךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְּיח בְּן וּבַעֲבִדִיךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְּיח בְּן וּבַעֲבְדִיִּךְ וּבְעַמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְּיח בְּן וּבְעַבְּדְיִךְ וּבְעמְךְ וּבְבָתָיִךְ אֶת־הָעֶתְב ישׁלְיח בְּן וּבְעַבְּדְיִרְ וּבְעמְךְ וּבְבְתָיִךְ אֶת־הָעִתְב ישׁלְיח בְּן וּבְעַבְּדְיִרְ וּבְעמְךְ וּבְבְתָיִךְ אֶת־הָעִרְב יִיִּבְּיִרְ וְבְעמְךְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וְבְעמְרְ וּבְעמְרְ וְבְעמְרְ וּבְעמְרְ וְבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְירְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעִבְּירְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמְרְ וּבְעמִרְ וּבְעִבְּירְ בְּיִרְ וּבְעמִרְ וּבְעמִירְ בְּבְּתִייְ בְּיִיךְ אִתְּרְ בְּבְּתִייְ בְּבְּירְ בְּבְּיִירְ בְּבְּתְיִיּ בְּיִירְ בְּעמְרְ וּבְּבְּיִרְ בְּתְיּבְיּתְ בּיּבְיּתְיִיּ בְּבְּיִירְ בְּעִירְ בְּבְּתְיִיּ בְּתְיּבְיּבְיּתְ בְּבְּתְיִיּ בְּבְיּרְיְ בְּתְיּבְּתְיּבְּתְיִיּרְ בְּתְיִיּבְיּתְיִי בְּבְּתְיִיךְ בְּתְּבְּבְּתְיְרְ בְּבְּרְיִרְ בְּעִבְירְ בְּבְּבְּתְיִיךְ בְּיִירְ בְּעִּרְבְּבְּרְיְרְ בְּתְיּרְבְּבְּבְיּרְיְ בְּבְּבְּרְיּבְיּבְּרְיְבְּבְּרְיְרְ בְּעִבְּרְ בְּבְּבְּתְיִיךְ בּבְּרְיִיךְ בְּעִירְ בְּבְּבְיּרְיְבְּבְּרְיְרְ בְּבְּרְיְּבְּבְּרְיּבְּבְּבְיּרְ בְּבְּבְּרְיְיִבְּיּבְּרְיִיךְ בְּבְּרְיּבְּבְּרְיִבְּבְּרְיִרְ בְּבְּרָיְרְ בְּבְּבְּרְיִיךְ בְּבְּרְיִיךְ בְּבְּבְּרְיִרְ בְּבְּרְיִרְ בְּבְּבְיּבְיּבְיּבְיּבְיּרְיְבְּבְּבְּרְיִיּבְיּבְיּבְיּבְיּרְיִיךְ בְּבְּבְיּרְיבְּבְיּרְיִיךְ
- דער בּלְתְּי הֵיְוֹת־שָׁם עָרֵב לְמַעַן תַּלַע כִּי אֲנֶי יְהוֹה בְּקְרֶב הִאְרֶץ:
 הַלְּתִי הְיוֹת־שָׁם עָרֵב לְמַעַן תַּלַע כִּי אֲנֶי יְהוֹה בְּקְרֶב הִאְרֶץ:
 הַלְּתִי בְּיוֹם הַהוֹּא אֶת־אֶרֶץ גַּשֶׁן אֲשֶׁר עִמִּי עִמֶּד עָלֶיהְ
 Goshen, where My people dwell, so that no swarms of insects shall be there, that you may know that I הוהי am in the midst of the land.
 - 19 And I will make a distinction*distinction Meaning of peduth uncertain. between My people and your people. Tomorrow this sign shall come to pass."
 - ביר אֶבְדְיוּ וּבְכִל־אָבֶץ מִצְרְיִם תִּשִּׁתְת הָאָבֶץ מִפְנְי הֶעִרְב: did so. Heavy swarms of insects invaded Pharaoh's palace and the houses of his courtiers; throughout the country of Egypt the land was ruined because of the swarms of insects.
- בּרְעָה אֶל־מֹשֶה וְּלְאַהֲרֶן וַיֹּאמֶר לְכֶּוּ זִבְחְוּ לֵאלְהֵיכֶם בַּאְרֶץ:
 בּיְלָה אֶל־מֹשֶׁה וְּלְאַהֲרֶן וַיֹּאמֶר לְכֶּוּ זִבְחְוּ לֵאלְהֵיכֶם בַּאְרֶץ:
 די לוֹי זִבְחוּ לֵאלְהֵיכֶם בַּאְרֶץ:
 די לוֹי זבְחוּ לֵאלְהֵיכֶם בַּאְרֶץ:

- 22 But Moses replied, "It would not be right to do אֱלֹהַינוּ הָן נִוְבַּח אֱת־תוֹעֲבָת מִצְרַיִם לְעִינֵיהֶם וִלְּא יִסִקְלְנוּ: וָיִאמֶר משָה לָא נַכון לַעשות כן כִי תועבת מצַלִים נובח ליהוה
 - this, for what we sacrifice to our God הוהי is untouchable to the Egyptians. If we sacrifice that which is untouchable to the Egyptians before their very eyes, will they not stone us!
 - 23 יָמִים נַלֶּךְ בַּמִדבָּר וָזָבַּחנוֹ לִיהוָה אֵלהוֵינוּ כַאֲשֵׁר יאמַר אֵלִינוּ: דַרַך שלשת
 - So we must go a distance of three days into the wilderness and sacrifice to הוהי as our God may command us."
 - ויאמר פרעה אַנכי אַשלח אַתכם וזבחתם ליהוה
 - יבּעְרִירוּ בַּעֲדִי: Pharaoh said, "I will let you go to sacrifice to אֱלְהֵיכֶם בַּמִדְבָּר רָק הַרְחָק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלְּכֶת הַעְתְּירוּ בַּעֲדִי: your God הוהי in the wilderness; but do not go very far. Plead, then, for me."
 - ַרָק אַל־יסף פַרעה הָתֵל לִבַלְתִי שַׁלָּח אֵת־הָעָם לִזְבַח לַיהוָה: והַעתַרתִי אֵל־יִהוָה וִסָר הַעָרב מַפַּרעָה מֵעַבַדִיו וּמֵעמו מַחַר ויאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך
 - And Moses said, "When I leave your presence, I will plead with הוהי that the swarms of insects depart tomorrow from Pharaoh and his courtiers and his people; but let not Pharaoh again act deceitfully, not letting the people go to sacrifice to הוהי."
 - וַיַצַא משה מעם פַרעה וַיַעתר אַל־יהוָה:
 - 26 So Moses left Pharaoh's presence and pleaded with הוהי.
 - משה וַיָּסַר הַעָרב מפַרעה מֵעבָדִיו ומֵעמו לא נשאר אַתִד: וַיַעשׁ יהוָהֹ כִּדְבָּר
 - And הוהי did as Moses asked—removing the swarms of insects from Pharaoh, from his courtiers, and from his people; not one remained.
 - וַיַכבַד פַרעה אַת־לבו גַם בַפַעם הזָאת ולא שלַח אַת־הַעָם:
- But Pharaoh became stubborn this time also, and would not let the people go.

9

- אַלִיו כָה־אָמַר יִהוָה אֵלהָי הַעברים שַלָּח אַת־עַמִי ויַעבדְנִי: וַיָאמֵר יִהוָה אֱל־משוה בא אֱל־פַרעָה וִדבַרת
- said to Moses, "Go to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוה', the God of the Hebrews: Let My people go to worship Me.
- כי אם־מַאַן אַתָה לשלח ועודך מחזיק בם:
- For if you refuse to let them go, and continue to hold them,
- בשבה בסוסים בחמרים בנמלים בבקר ובצאן הבר כבד מאד: הנֶה יַד־יהוָה הויָה בִמקנַךָּ אֲשֶׁר
- then the hand of הוהי will strike your livestock in the fields—the horses, the asses, the camels, the cattle, and the sheep—with a very severe pestilence.
- ישׂרָאֵל וּבֵין מִקנָה מִצְרַיִם וִלְא יָמֵוּת מִכַּל־לִבנֵי ישׂרָאֵל דָבַר: והפלה יהוה בין מקנה
- But הוהי will make a distinction between the livestock of Israel and the livestock of the Egyptians, so that nothing shall die of all that belongs to the Israelites.
- וַיַשֵּם יהוָה מועד לֵאמר מַחָר יַעשַה יהוָה הַדַבַר הַזָּה בַּאַרֵץ:
- has fixed the time: tomorrow הוהי will do this thing in the land."
- וַיָּמַת כִל מקנָה מצַרָים וממקנָה בנֵי־ישׁרָאֵל לא־מֵת אַתְד: וַיַּעשׁ יָהוָה אָת־הַדַבַר הַזָּה מַמַחַרָת
- And הוהי did so the next day: all the livestock of the Egyptians died, but of the livestock of the Israelites not a beast died.

- מִמִּקְנֶה יִשְׂרָאֶל עַד־אֶחֶד וַיִּכְבַּדֹ לָב פַּרְעֹה וְלְא שֹלְח אֶת־הַעָם: וַיִּשׁלָח פַּרִעֹה וָהְנָּה לֹא־מֵת
- 7 When Pharaoh inquired, he found that not a head of the livestock of Israel had died; yet Pharaoh remained stubborn, and he would not let the people go.
- מְלָא חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשֶׁן וּזְרָקוֹ משָה הַשָּׁמִימָה לְעֵינֶי פַּרְעָה: וַיָּאמֵר יִהוָה אֱל־משֶה וִאֵל־אַהֵרן קחִוּ לְכֵם
- 8 Then הוהי said to Moses and Aaron, "Each of you take handfuls of soot from the kiln, and let Moses throw it toward the sky in the sight of Pharaoh.
- וְעַל־הַבְּהֲמָה לִשְּׁחְיִן פֹּרָחַ אֲבַעְבֻעָת בְּכָל־אָרֶץ מִצְרְיִם: וֹהָיָה לִאָבָק עַל כָּל־אָרֵץ מִצְרָיִם וֹהָיָה עַל־הַאָּדֵם
- 9 It shall become a fine dust all over the land of Egypt, and cause an inflammation breaking out in boils on human and beast throughout the land of Egypt."
- 10 אֹתֶוֹ מֹשֶׁה הַשִּּמְיְמָה וַיְהִי שִּׂחִיןְ אֲבַעְבֻעָּתַׁת פֹּבֵּׁחַ בִּאָדָם וּבַבְּהַמְה: וַיִּקְחוֹּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשׁן וַיִּעַמְדוֹּ לִפְנֵי פַּרְעֹה וַיִּזְרָק
 - 10 So they took soot of the kiln and appeared before Pharaoh; Moses threw it toward the sky, and it caused an inflammation breaking out in boils on human and beast.
 - משה מִפְנֵי הַשִּׂחְין כִּי־הָיָה הַשִּׁחִין בְּחַרְטַמִם וּבְכָל־מִצְרָיִם: וִלָּא־יָכִלְוּ הַחַרִטַמִים לַעֲמֵד לִפְנֵי
- 11 The magician-priests were unable to confront Moses because of the inflammation, for the inflammation afflicted the magician-priests as well as all the other Egyptians.
- פַרְעָׂה וְלָא שַׁמָע אֲלֵהֵם כַּאֲשֶׂר הִבֶּר יְהוֹוָה אֶל־משֶׁה: וַיְחַזָּק יְהוָה אֶת־לֶב
- 12 But הוהי stiffened the heart of Pharaoh, and he would not heed them, just as הוהי had told Moses.
- 13 אַלִּיו כְּה־אָמָר יְהֹוָהֹ אֱלֹהֵי הָעַבְרִים שַׁלְּח אֶת־עַמִי וְיִעַבְדְנִי: יְהֹוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה הַשִּׂכֶּם בַּבֹּקָר וְהִתְיַצֶּב לִפְנֵי פַרְעָה וְאָמַרְתְּ וַיִּאמֵר
 - 13 הוהי said to Moses, "Early in the morning present yourself to Pharaoh and say to him, 'Thus says הוה', the God of the Hebrews: Let My people go to worship Me.
- אֶל־לִבְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעָמֶךָ בַּעֲבַוּר תַדַּע כֶּי אָין כִּמֹנִי בְּכָל־הָאְרֶץ: כִּי ו בַּפַעָם הַזֹּאת אֵנִי שֹׁלֵח אֵת־כָּל־מִנֵּפֹתוּ
- 14 For this time I will send all My plagues upon your person, and your courtiers, and your people, in order that you may know that there is none like Me in all the world.
- שַׁלְחְתִּי אֶת־יָדִי וָאָךְ אוֹתְךָ וְאֶת־עַמְךָ בַּדְּבֶר וַתִּכָּחֶד מִן־הָאָרֶץ: כִּי עַתָּה
 - 15 I could have stretched forth My hand and stricken you and your people with pestilence, and you would have been effaced from the earth.
 - 16 בַּצְבוּר הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי וּלְמְען סִפְּר שִׂמִי בְּכָל־הָאָרֶץ: וְאוּלָם בַּצְבִוּר זֹאת הֶצֱמִדְתִּיךָ
- 16 Nevertheless I have spared you for this purpose: in order to show you My power, and in order that My fame may resound throughout the world.
 - 17 עוֹדְךָ מִסְתוֹלֶל בְּעָמִי לְבִלְתִּי שַׂלְּחָם:
 - 17 Yet you continue to thwart*thwart Others "exalt yourself over." My people, and do not let them go!
- 18 מְאֶד אֲשֶּׂר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרִיִם לְמִן־הַיִּוֹם הְנָסְדָה וְעִד־עְתָה: הַנִנִי מַמִטִיר בָּעָת מַוּלָר בַּרָד כָּבַד
 - 18 This time tomorrow I will rain down a very heavy hail, such as has not been in Egypt from the day it was founded until now.

- 19 אַשֵּׂר־יִמָצֶא בַשָּׂבָה וְלָא יֻאָסֵף הַבַּיְתָה וְיָרָד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמְתוּ: הָעֵוֹ אֶת־מִקנְךָ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לְךָ בַּשִּׁדָה כָל־הָאָדָם וְהַבְּהַמָה ועתה שלח
 - Therefore, order your livestock and everything you have in the open brought under shelter; every human and beast that is found outside, not having been brought indoors, shall perish when the hail comes down upon them!"
- יהוָה מַעבדֵי פַּרעָה הַנִּיס אֵת־עבדַיו ואַת־מקנהו אֵל־הַבַּתִים: הַיַרֵא אֵת־הַבַּר
- Those among Pharaoh's courtiers who feared הוהי's word brought their slaves and livestock indoors to safety;
- לבו אַל־דבר יהוָה וַיַעוֹב אַת־עבריו ואַת־מקנהו בַשְּׁדֵה: וַאֲשֵׂר לֹא־שַׁם
- 21 but those who paid no regard to the word of הוהי left their slaves and livestock in the open.
- 22 על־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֲמָה וְעָל כָל־עָשֶׂב הַשַּׂדֶה בְּאָרֶץ מִצְרְיָם: אַל־מֹשֵׂה נִטָה אַת־יַדְּךָּ עַל־הַשַּׁמַיִם וִיהַיִּ בַרָד בִּכַל־אָרֵץ מִצְרַיִם ויאמר יהוה
 - said to Moses, "Hold out your arm toward the sky that hail may fall on all the land of Egypt, upon human and beast and all the grasses of the field in the land of Egypt."
 - ובַלָּד וַתְּהֲלַךְ אֶש אַרְצָה וַיַּמְטֶר יְהֹוָה בַּרָד עַל־אָרֶץ מִצְרִיִם: וַיֵּט משָה אַת־מַטֵּהוֹ עַל־הַשָּמֵים וַיהוָה נָתַן קּלֹת
- So Moses held out his rod toward the sky, and sent thunder and hail, and fire streamed down to the ground, as הוהי rained down hail upon the land of Egypt.
- 24 מאד אַשור לִא־הָיָה כָמֹהוֹ בִּכָל־אֶרֵץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיִתָה לִגְוֹי: וַיִהֵי בַרֶּד וִאֱשׁ מִתלַקחַת בִתוֹךְ הַבַּרָד כָבֶד
 - The hail was very heavy—fire flashing in the midst of the hail—such as had not fallen on the land of Egypt since it had become a nation.
- 25 ואַת כַּל־עָשֵב הַשַּׂבָה הִכָּה הַבַּלָד ואַת־כַּל־עָץ הַשַּּבָה שִּבֵּר: הַבָּלָד בִּכָל־אֶרֵץ מִצְרַיִם אַת כָּל־אֵשֵׂר בַשַּׂדֵה מֵאָדָם וִעָד־בִּהמַה ַוַלַּדָ
 - Throughout the land of Egypt the hail struck down all that were in the open, both human and beast; the hail also struck down all the grasses of the field and shattered all the trees of the field.
 - ַרָק בַאַרֶץ גַּשָׁן אֲשַר־שַם בַנֵי יִשַרָאַל לָא הַיָה בַּרָד:
 - Only in the region of Goshen, where the Israelites were, there was no hail.
- וַיָּאמֵר אַלַהֶם חָטָאתִי הַפַּעָם יְהוָהֹ הַצַּדִּיק וַאַנֵי וּעָמִי הַרְשַׁעִים: וַיִשלח פַרעה וַיִּקרָא למשה וַלְאָהֵרֹן
- Thereupon Pharaoh sent for Moses and Aaron and said to them, "I stand guilty this time. הוהי is in the right, and I and my people are in the
 - מהיֶת קלָת אֱלֹהִים ובַרָד וַאֲשַלְּחָה אֲתַכֵּם וַלְא תספון לַעֲמִד: הַעַתִּירוֹ אֵל־יִהוֹה וִרַב
- 28 Plead with הוהי that there may be an end of God's thunder and of hail. I will let you go; you need stay no longer."
- יַחִדָּלוּוְ וִהַבַּרָדְ לָא יִהיֵה־עוֹד לִמַעַן תַּדַע כֵי לַיהוָה הָאָרֵץ: אַלִיוֹ משה כצאתי אַת־הַעִיר אַפּרש אַת־כַפַּי אַל־יִהוָה הַקְלוֹת ויאמר
- Moses said to him, "As I go out of the city, I shall spread out my hands to הוהי; the thunder will cease and the hail will fall no more, so that you may know that the earth is 'הוה's.
 - ּ וְאַתָּה וַעֲבָדֵיךָ יָדַעְתִּי כִּי טָרֶם תִירְאוֹן מִפְנֶי יְהוָה אֱלֹהִים:
 - But I know that you and your courtiers do not yet fear God הוהי."—
 - אביב והפשתה והשערה נכתה כי השערה אביב והפשתה ובעל: 31 Now the flax and barley were ruined, for the
 - barley was in the ear and the flax was in bud;
 - 32 והחטה והכסמת לא נכו כי אפילת הנה:
- but the wheat and the emmer*emmer A kind of wheat. were not hurt, for they ripen late.—

- בפְיו אֶל־יְהֹוֶה וְיַחְדְּלָוּ הַקְּלוֹת וְהַבְּלֶד וּמַטֶּר לֹא־נִתְּךְ אָרְצָה: בפְיו אֶל־יְהֹוֶה וְיַחְדְּלָוּ הַקְלוֹת וְהַבְּלֶד וּמַטֶּר לֹא־נִתְךְ אָרְצָה: במשל ברְעה אֶת־הָעִיר וַיִּפְרְשׁ and spread out his hands to הוהי: the thunder and the hail ceased, and no rain came pouring down upon the earth.
- 34 But when Pharaoh saw that the rain and the hail הַמַּטָר וְהַבְּרֶד וְהַקְּלֶּת וַיִּכְּף לַחֲטֵא וַיַּכְבְּד לִבְּוֹ הְוּא וַעֲבְדְיוּ: ניַרְא פַּרְעָה כִּי־חָדֵל and the thunder had ceased, he became stubborn and reverted to his guilty ways, as did his courtiers.
- :בּרַיִּמשֶׁה הַּבֶּר יְהוֹה בְּיִד־משֶׁה פָּרְעֹה וְלָא שִׁלָּח אֶת־בְּנֶי יִשׂרָאֶל כַּאֲשֶׁר הִבָּר יְהוֹה בִּיִד־משֶׁה: 35 So Pharaoh's heart stiffened and he would not וַיֵּחֲזַלְ לָבׁ
 - let the Israelites go, just as הוהי had foretold through Moses.